

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ**Zonguldak Milletvekili**

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 enfeksiyonu, ilk defa 2019 yılının Aralık ayında Çin’de ortaya çıkmıştır. Kolay ve hızlı bulaşan bir virüs olması nedeniyle, Covid-19 enfeksiyonu kısa sürede pek çok ülkeye yayılmıştır. Bu sebeple Dünya Sağlık Örgütü tarafından, 11 Mart 2020 tarihinde pandemi ilan edilmiştir

Her ne kadar ülkemizde önceleri Covid-19 salgınının yayılmasını durdurmak için sert önlemler alınmış olsa da, alınan önlemler salgının hızı ve etkisi karşısında çok yetersiz kalmıştır. Son iki yıldır derin bir ekonomik kriz yaşanan ülkemizde Covid-19 salgını nedeniyle çok daha büyük ekonomik sorunlar yaşanmaya başlayınca, alınan önlemler siyasi iktidar tarafından gevşetilmeye başlamış ve bu da salgını kontrol edilemez hale getirmiştir.

1 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre; ülkemizde Covid – 19’a yakalandığı tespit edilen vaka sayısı 506 bin 966, Covid – 19 nedeniyle hayatını kaybeden kişi sayısı ise 13 bin 936 kişidir. Oysa Türk Tabipler Birliği’nin ve konunun uzmanlarının açıklamalarına göre gerçek vaka ve ölüm sayısı çok daha fazladır. Türk Tabipler Birliği ülkemizdeki aktif vaka sayısının Sağlık Bakanlığı verilerinden çok daha yüksek olduğunu ifade etmektedir.

Covid-19 salgınının ülkemizde ilk görüldüğü andan itibaren, doktorundan hemşiresine, hastabakıcısından memuruna, temizlik görevlisinden filyasyon ekiplerine, başhekiminden, aile hekimlerine kadar sağlık sistemi içinde yer alan tüm sağlık çalışanları, salgınla mücadelede kritik ve hayati bir rol üstlenmişlerdir. Covid-19 ile mücadelede hastalığın yüksek bulaşıcılık riskine rağmen sağlık çalışanları en kritik ve en riskli görevleri uzun saatler boyunca, adeta canlarını hiçe sayarak büyük bir özveriyle aylardır yürütmektedirler.

Ancak pandemi ile birlikte Ak Parti kadrolarınca uygulanan yanlış politikalar sonucu sağlık çalışanlarının çalışma koşulları zorlaşmış ve hakları geriye gitmiş, sağlık çalışanları salgına karşı adeta savunmasız bırakılmış, salgının sağlık çalışanları arasındaki hızlı yayılması karşısında yeterli önlemler alınmamış, Covid-19’a karşı kişisel koruyucu donanım malzemeleri nitelik ve sayı olarak yeterli düzeyde verilmemiş, sağlık çalışanlarının periyodik test yapılması talepleri karşılanmamış, kronik rahatsızlığı olan sağlık çalışanlarına özel hiçbir düzenleme yapılmamış ve tedbir alınmamış, Covid-19’a bağlı olarak hastanelerde artan yoğunluk karşısında da yeterli önlemler alınmamış, bu sebeplerle sağlık çalışanları diğer vatandaşlarımızdan çok daha fazla Covid-19’a yakalanarak, yaşamını yitirmiştir. Sağlık çalışanları toplumun diğer kesimlerine göre 14 kata kadar daha fazla Covid-19 ile enfekte olmaktadır. Covid-19’un sağlık çalışanları arasındaki hızlı yayılımı, hayatını kaybeden sağlık çalışanı sayısını da maalesef her geçen gün arttırmaktadır.

38084

Ekim 2020’de, Sağlık Bakanı tarafından, enfekte olan sağlık çalışanı sayısı 40 bin olarak açıklanmışsa da, bugün enfekte olan sağlık çalışanı sayısının yaklaşık 50 bini geçtiği tahmin edilmektedir. Covid-19 salgının en az etki ve en az can kaybı ile geçirilmesi için canla başla verdikleri mücadelede soru önergesinin verildiği şu ana kadar, 71’i hekim olmak üzere en az 202 sağlık çalışanı Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirmiştir. Enfekte olanların %5’i oranında sağlık çalışanın Covid-19 nedeniyle akciğerlerinde ve kalbinde hasar olduğu bu nedenle de malul olduğu belirtilmektedir.

Bugün geldiğimiz noktada, sağlık çalışanlarının aylardır süren mücadelelerinde, haklı olarak dile getirdikleri, Covid-19’un sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı sayılması talebi iktidar tarafından karşılanmamıştır. Hatta bu yolda verilen mücadelede bir adım ileriye bile gidilememiştir. Konfederasyonların, sendikaların, meslek odalarının Covid-19’un sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı sayılması çağrıları karşılıksız bırakılmıştır.

Oysa ulusal mevzuatımızda meslek hastalığı ile ilgili olarak yer alan tanım ve düzenlemeler, Covid-19 ve sağlık çalışanları açısından açıkça uyumluluk göstermektedir.

Ulusal mevzuatımızda meslek hastalığı, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’ndan tanımlanmıştır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 14’üncü maddesinde meslek hastalığı; *“Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir”* şeklinde tanımlanmıştır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 3’üncü maddesinin (I) fıkrasında ise meslek hastalığı *“Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalık”* olarak belirtilmiştir.

Covid -19 hastalığında mesleki maruziyet açısından sağlık çalışanları en riskli grubu oluşturmaktadır. Sağlık çalışanları, toplumun diğer kesimlerine göre pandemiden 14 kat daha fazla etkilenmektedir. Yaptıkları işin niteliği gereği, bulundukları ortamlarda Covid-19 virüsünün bulunma olasılığı çok daha yüksektir. Yine yaptıkları işle bağlantılı olarak teşhis, tedavi ve takip süreçlerinde de, Covid-19’lu hastalarla temasları devam etmektedir. Bu nedenle, virüse çok yüksek oranda maruz kalan sağlık çalışanları, hem hastalığa yakalanma sıklığı hem de bu hastalıkla mücadele etme zorluğu açısından yüksek risk grubunda bulunmaktadır. Yani mevzuatımızdaki meslek hastalığı tanımında olduğu gibi; sağlık çalışanları yaptıkları iş nedeniyle, bu virüse daha fazla ve sürekli olarak maruz kalarak, işleri sırasında hastalanmaktadır. Bu durum Covid -19’un sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı olarak tanımlanması gerektiğinin en açık göstergesidir.

Nitekim Dünya Sağlık Örgütü, Covid-19 hastalığı geçiren bir sağlık çalışanın mesleki maruz kalma sonucunda enfekte olduğu ve Covid-19’un meslek hastalığı olarak değerlendirileceğini açıklamıştır.

Aynı şekilde Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO),23 Mart 2020 tarihinde yayımladığı “Uluslararası Çalışma Standartlarının COVID-19 salgınına ilişkin önemli hükümleri STANDARTLAR BİRİMİ” belgesinde, Covid-19’un meslek hastalığı olarak tanınması tavsiye edilmiştir.

Uluslararası örgütlerin tavsiye kararları üzerine pek çok ülke Covid-19'u sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı olarak tanımlamıştır. Aile Hekimleri Sendikası Genel Başkanı Dr. Gürsel Özer'in yaptığı açıklamaya göre; salgının kendisini en fazla hissettirdiği İtalya ve Fransa'da Covid-19 enfeksiyonları, sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı sayılmıştır. Belçika, Güney Afrika, Kanada, Malezya gibi ülkelerde de Covid -19, sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı sayılarak, yapılacak işlemler detaylandırılmıştır. ABD'de ise Covid-19'un iş ile ilişkili olduğu kabul edilmiştir. Dünya da bir çok ülkede olağanüstü bir hızla ilerleyen Covid-19 salgını nedeniyle, özellikle sağlık çalışanları açısından yeni düzenlemelere gitmekte, Covid-19 salgınına karşı verilen mücadelede sağlık çalışanlarının uğradıkları hasarları gidermeye çalışmaktadır.

Gerek uluslararası örgütlerin gerekse ulusal meslek örgütleri ile sendikaların çağrı ve çabalarına rağmen ülkemizde hala daha bu yönde bir düzenleme yapılmamış olması çok ciddi mağduriyet ve hak kayıplarına yol açmaktadır.

Covid-19'un meslek hastalığı olarak kabul edilmemesi de sağlık çalışanlarının moral ve motivasyonunda yıkıcı etki yaratmaktadır. Çünkü yaşamlarını yitirdiklerinde geride kalan ailelerinin güvenceden yoksun kalacağı endişesini taşımaktadırlar. Maalesef bu gün için iş verimleri düşen, ağır çalışma koşullarında en ufak bir iyileşme olmayan ve sorunlarının çözüleceğine dair umudunu yitiren sağlık çalışanları, moral olarak çökmüş ve tükenmiş durumdadırlar.

Sağlık çalışanlarının içinde bulunduğu bu kötü gidişe bir çözüm bulunmaması halinde toplumsal açıdan da çok daha büyük ve altından kalkılamaz sorunların yaşanacağı ortadadır. Hayatlarını insan yaşatmaya adanmış sağlık çalışanlarının bu taleplerine daha fazla göz yumulmaması, aylardır bekledikleri düzenlemelerin yapılması ve hak ettikleri güvenceleri sağlayacak yasal adımların ivedilikle atılması gerekmektedir.

Bu anlamda Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri, CHP Sağlık, Aile ve Sosyal İşler Komisyonu üyeleri ile doktor, diş hekimi ve eczacı 27 milletvekillinin imzalarıyla 17 Kasım 2020 tarihinde TBMM'ye sağlık çalışanları yönünden "covit-19'un meslek hastalığı sayılması" için kanun teklifi verdik.

Covid-19'un sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı sayılması ile ilgili olarak 18 Kasım 2020 tarihinde, Sağlık Bakanlığı'nın 2021 yılı bütçesinin görüşüldüğü Plan Bütçe Komisyonu toplantısında başta partimiz Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekilleri olmak üzere tüm muhalefet partilerinin temsilcilerinin önemle bu konuyu gündeme getirmesi üzerine, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca; *"Meslektaşlarım görevi başında Covid-19'a yakalanmasının meslek hastalığı olarak kabul edilmesinden ve kaybettiklerimizin şehit statüsünde sayılmasından Bakan olarak memnuniyet duyarım. Yüce Meclisimizin bu yolda atacağı adımı saygıyla karşılarım"* açıklamasını yapmıştır.

Yine Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'nun 19 Kasım 2020 tarihinde yapılan toplantısında başta komisyonun Cumhuriyet Halk Partili Milletvekilleri olmak üzere diğer muhalefet partilerinin milletvekilleri ve Cumhuriyet İttifakı'na mensup milletvekillerinin Covid-19'un sağlık çalışanları için meslek hastalığı olarak kabul edilmesi gerektiğine dair konuşmalarından sonra, Komisyon Başkanı Recep Akdağ; *"Bunun meslek hastalığı ya da iş kazası sayılması konusunda hemen hemen en azındaki buradaki arkadaşların hepsi hemfikir"*

38084

ama gruplar ve ilgili bakanlıklarla herhâlde görüşmek gerekecek, bir ortak kanun..." ifadelerini kullanmıştır.

Yani iktidarından muhalefetine, mecliste grubu bulunan tüm siyasi partiler ile Sağlık Bakanı, Covid-19'un sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı sayılması gerektiğini açıklamışlardır. Bu durumda, TBMM'de bulunan iktidar ve muhalefet partilerinin tamamı ve hatta Sağlık Bakanı dahi ortak bir paydada buluşarak, "Covid-19'un sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı olarak" kabul edilmesi yönünde tam bir mutabakata varmışlardır.

Ancak salgının kontrolden çıktığı ve adeta bir tsunamiye dönüştüğü, hayatını kaybeden sağlık çalışanı sayısının her geçen gün arttığı bu süreçte, hala daha sağlık çalışanları için Covid-19'un meslek hastalığı sayılması ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmamıştır. Oysa Covid-19'un sağlık çalışanları için meslek hastalığı olarak kabul edilmesi, sadece sağlık çalışanlarına ve ailelerine güvence sağlamayacak, onların moral ve motivasyonlarını da yükselterek, covid-19'a karşı mücadele azimlerini de artıracaktır.

Pandeminin başından bu yana hayatımızı emanet ettiğimiz sağlık çalışanlarımızın ve ailelerinin yanında olmak, onlara maddi, manevi destek olacak düzenlemeleri yapmak ve güvenceler sağlamak hepimizin görevidir.

Covit-19 salgınına karşı canlarını hiçe sayarak en kritik ve en hayati görevleri yürüten Sağlık Çalışanlarının her gün üçer-beşer öldüğü bu dönemde; yeni doğan çocuğunu bir kez bile kucasına alamayan Dilek Hemşireye, küçük kızlarına sahip çıkılmasını isteyen Aile Hekiminin Yavuz Kalaycı'ya, babasına bakmak için emekliliğini isteyen ve emekliliğine 6 gün kala hayatını kaybeden Biyolog Ali Uçur'a ve kendi canını bizlerin sağlığı için feda eden yüzlerce sağlık çalışanına olan vefa borcumuzu "covit-19'un sağlık çalışanları için meslek hastalığı sayılmasını" içeren yasal düzenlemeleri ivedilikle yaparak yerine getirmeli ve onlara verdiğimiz önemi ve değeri göstermeliyiz.

Bu çerçevede;

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu olan tüm partiler ve Sağlık Bakanı ortak bir payda da buluşarak "Covid-19'un sağlık çalışanları açısından meslek hastalığı olarak kabul edilmesi" yönünde görüş bildirerek, tam bir mutabakata varmalarına rağmen, hala bu konuda neden bir yasal düzenleme yapılmamaktadır? Böyle bir düzenleme, yapılması için daha kaç sağlık çalışanının yaşamını yitirmesi gerekmektedir?

2) Covit-19'un Sağlık Çalışanları açısından "Meslek Hastalığı Sayılması" için gerekli adımları atmayı düşünüyor musunuz? Eğer düşünmüyorsanız bunun sebebi nedir? Düşünüyorsanız, ne zaman bu adımları atacaksınız?

3) Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu olan (iktidarı ve muhalefeti) tüm partiler ve Sağlık Bakanının bu konuda tam bir mutabakata varmış olmasına rağmen, Covid-19'un Sağlık Çalışanları açısından "Meslek Hastalığı Sayılmasını" kim veya kimler engellemektedir?